

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Mededeling van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 24/10/2013

met betrekking tot het rapport over de gemiddelde kost per elektriciteitsleverancier voor het voldoen aan de quotumverplichtingen en het rapport doorrekening van deze kost aan de eindafnemer

MEDE-2013-07

1 Inleiding

Op 28 juni 2013 werd het Decreet houdende diverse bepalingen inzake energie gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. **Artikel 11** van dit decreet, met betrekking tot de doorrekening van de kosten aan de certificatenverplichting, trad op 1 juli 2013 in werking.

In deze mededeling wil de VREG toelichten op welke manier hij zal omgaan met enkele nieuwe of aangepaste wettelijke opdrachten die uit dit decreet voortvloeien.

Deze mededeling heeft tot doel te verduidelijken op welke manier de VREG de berekening van de gewogen gemiddelde kost uitvoert en het rapport over de doorrekening van deze kosten zal opgesteld worden. Ze gaat ook dieper in op de procedure en de timing van het opstellen van deze rapporten. Hierbij wordt rekening gehouden met momenten van terugkoppeling waardoor de leveranciers enerzijds betrokken worden bij het opstellen van het rapport en anderzijds ook inzicht verkrijgen in het definitieve eindresultaat alvorens dit officieel op de site van de VREG wordt gepubliceerd.

Er wordt ook duiding gegeven bij het proces dat de controle op de vermelding op de factuur en de mogelijke verdere boeteprocedure, zoals bepaald in het Energiedecreet, regelt.

2 Wettelijke basis

2.1 Artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d) en f)

Om haar missie waar te maken, vervult de VREG de volgende taken:

d) het jaarlijks voor 30 juni per leverancier in het Vlaamse Gewest publiceren van de gewogen gemiddelde kost per groenestroom- of warmtekrachtcertificaat dat gedurende de laatste inleveringsperiode werd ingeleverd voor de certificatenverplichtingen, vermeld in respectievelijk artikel 7.1.10 en 7.1.11, waarbij de VREG:

1) bij de berekeningen van de gewogen gemiddelde kost voor de ingeleverde certificaten die verhandeld werden, de handelsprijs gebruikt die de leveranciers moeten kenbaar maken aan de VREG;

2) bij de berekeningen van de gewogen gemiddelde kost voor de ingeleverde certificaten die op grond van artikel 7.1.1 en artikel 7.1.2 aan de leverancier in zijn hoedanigheid als producent werden toegekend, de onrendabele top hanteert die is berekend voor de technologie en de datum van indiening van de installatie waarvoor het certificaat werd toegekend. Bij ontstentenis van een onrendabele top wordt gebruikgemaakt van een geschatte onrendabele top;

f) het jaarlijks voor 30 juni publiceren van een rapport over de naleving van de verplichting, vermeld in artikel 7.1.15, door iedere leverancier in het Vlaamse Gewest gedurende de voorbije inleveringsperiode, vermeld in artikel 7.1.10, §1, en artikel 7.1.11, §1;

2.2 Artikel 7.1.15

Elke leverancier mag maximaal de door hem daadwerkelijk gemaakte kosten om te voldoen aan de verplichting, vermeld in artikel 7.1.10 en 7.1.11, doorrekenen aan de eindgebruiker.

Als een leverancier die kosten expliciet vermeldt op de factuur, mag het vermelde bedrag bij de aanrekening van de elektriciteit afgenomen gedurende de periode die aanvangt na de publicatie van het laatste jaarlijkse rapport, vermeld in 3.1.3, eerste lid, 4°, d), niet hoger zijn dan het bedrag dat de VREG voor die leverancier gepubliceerd heeft in dit rapport.

Wanneer een nieuwe leverancier actief wordt op de Vlaamse energiemarkt, mag, zolang er voor deze leverancier geen rapport, vermeld in 3.1.3, eerste lid, 4°, d), door de VREG werd opgesteld, het door deze leverancier vermelde bedrag niet hoger zijn dan de bandingdeler.

2.3 Artikel 13.3.5, §1/1

§1/1. Wanneer de VREG vaststelt dat een leverancier de verplichting, vermeld in artikel 7.1.15, niet respecteert, dan meldt hij dit aan de CREG. Van haar beslissing over het al dan niet behandelen van de melding, bericht de CREG aan de VREG. Een beslissing van de CREG houdende behandeling van het dossier sluit het opleggen van een administratieve geldboete door de VREG uit.

Wanneer de CREG echter te kennen geeft geen stappen te willen ondernemen in reactie op de melding of wanneer de CREG binnen de twaalf maanden volgende op de melding niet reageert, dan start de VREG de procedure voor de eventuele oplegging van een administratieve geldboete, vermeld in het derde lid.

Bij niet-naleving van de verplichting, vermeld in artikel 7.1.15, legt de VREG de betrokken leverancier een boete op die gelijk is aan de te veel doorgerekende of de te hoge, op de factuur vermelde kosten, vermenigvuldigd met twee.

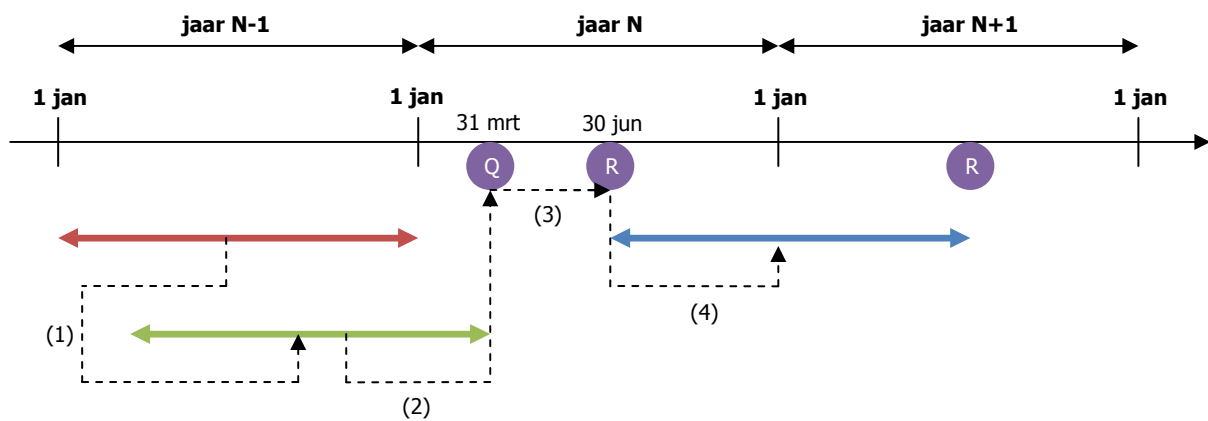
3 Rapport kost en rapport doorrekening

Deze mededeling gaat in op de in artikelen 3.1.3, eerste lid, 4° onder d) en f) beschreven rapporten. Het rapport vermeld onder e) wordt hier niet in detail belicht. De VREG zal uitvoering geven aan het Energiedecreet door deze twee rapporten samen op te stellen, aangezien de onderlinge samenhang van die mate is dat de opsplitsing ervan niet wenselijk is.

Artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d) vormt de decretale basis voor het opstellen van het "rapport kost". Hier wordt, per leverancier, berekend wat de gewogen gemiddelde kost is van de jaarlijks ingediende certificaten.

Deze gewogen gemiddelde kost vormt, in navolging van artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, f) en artikel 7.1.15, het plafond voor de maximale, apart op de factuur door te rekenen bijdrage voor de certificatenverplichtingen. Het al dan niet respecteren van dit plafond wordt onderzocht in het "rapport doorrekening".

3.1 Periode waarop het rapport betrekking heeft

- ↔ jaar waarin de afnames plaatsvinden = kalenderjaar
- ↔ periode waarin certificaten kunnen ingediend worden
- ↔ periode waarin het plafond (in € per certificaat) geldig is
- Q uiterste inleveringsdatum voor de quotumverplichting
- R uiterste datum voor publicatie rapport kost en doorrekening door VREG

Elke leverancier is, volgens artikel 7.1.10 en 7.1.11 van het Energiedecreet, jaarlijks op 31 maart verplicht ⁽²⁾ om voor de afnames in jaar N-1 ⁽¹⁾ een bepaald aantal groenestroom- en warmtekrachtcertificaten in te dienen bij de VREG. Op basis van deze ingediende certificaten wordt, uiterlijk op 30 juni van het jaar N ⁽³⁾, een rapport gepubliceerd met de berekening van de gewogen gemiddelde kost van de ingeleverde certificaten. Deze gewogen gemiddelde kost vormt het plafond voor de bijdragen voor groene stroom en warmtekrachtkoppeling – indien deze expliciet op de factuur vermeld staat – voor de afnames tot de publicatie van het volgende jaarlijkse rapport, (ten laatste) op 30 juni N+1 ⁽⁴⁾.

3.2 Gewogen gemiddelde kost

De gewogen gemiddelde kost van de groenestroom- en warmte-krachtcertificatenverplichting wordt bepaald i. Certificaten kunnen op twee manieren bij een certificaatplichtige elektriciteitsleverancier terechtkomen.

- De certificaten werden door de leverancier aangekocht van producenten of van traders;
- De certificaten werden door de VREG aan de leverancier in zijn hoedanigheid als producent van energie op basis van hernieuwbare energiebronnen of warmte-krachtkoppeling, toegekend.

In het eerste geval wordt de verwervingskost bepaald als de prijs die de leverancier betaalde voor deze certificaten. Deze handelsprijs dient te worden doorgegeven bij de registratie van de transactie in de certificatenbank van de VREG, en dit op basis van de bepalingen in artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d), 1).

In het tweede geval wordt de verwervingskost bepaald door de onrendabele top van de productie-installatie waaraan de certificaten werden toegekend. Deze onrendabele toppen worden per projectcategorie berekend door het Vlaams Energie Agentschap. Bij afwezigheid van een overeenstemmende projectcategorie wordt gebruik gemaakt van een geschatte onrendabele top. Dit is zo bepaald in artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d), 2).

Waar in het verleden uitzonderlijk ook de bijkomende kosten aan de certificatenverplichting werden opgenomen in de gewogen gemiddelde kost per certificaat, zal de VREG deze werkwijze in de toekomst niet meer toepassen. Het Energiedecreet is in dit opzicht ook duidelijk: in artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, d) wordt enkel melding gemaakt van de handelsprijs en de onrendabele top ter bepaling van de gewogen gemiddelde kost, zonder dat hier een indicatie wordt gegeven dat hier ook eventuele bijkomende kosten in kunnen worden verwerkt.

De argumenten van de VREG voor het niet toelaten van de bijkomende kosten in de berekeningsmethodiek van de gewogen gemiddelde kost per certificaat, werden in het verleden reeds uitvoerig besproken, onder meer in RAPP-2013-09.¹

Het niet accepteren van bijkomende kosten in het plafond voor toekomstige afnames staat los van het feit dat de VREG het bestaan van deze kosten wel degelijk erkent. Echter, aangezien het plafond enkel van toepassing is op de expliciete groenestroom- en warmte-krachtkoppelingbijdrage(n) op de facturen aan de eindafnemers, kunnen de bijkomende kosten wel degelijk doorgerekend worden, maar dan in de energieprijzen. De VREG is van mening dat deze bijkomende kosten (en hun grootteorde) deel uitmaken van een bewuste en beheersbare strategie van de leveranciers.

Door het vermelden van de bijkomende kosten onder een aparte bijdrage op de factuur, ontstaat mogelijk de foute interpretatie bij de energieafnemers dat zijn of haar elektriciteitsleverancier hier geen invloed op heeft. De indruk kan zo ontstaan dat de bijdrage een soort heffing is, opgelegd door de Vlaamse Overheid. Dit is geenszins het geval. Het opnemen van de bijkomende kosten in de energieprijzen, in plaats van onder een aparte bijdrage, garandeert dus dat de doorrekening volledig beantwoordt aan de principes van een geliberaliseerde en concurrentiële elektriciteitsmarkt.

Uiteraard is het nog steeds toegestaan aan leveranciers om ervoor te opteren geen aparte bijdrage voor groene stroom en/of warmte-krachtkoppeling te vermelden op de factuur. Op deze manier worden de elektriciteitsleveranciers ontheven van controle op de doorrekening van de certificatenkosten. Dit is echter geen gebrek aan transparantie: een dergelijke werkwijze zal in een geliberaliseerde markt immers de kosten voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling drukken,

¹ Zie RAPP-2013-9 met betrekking tot de doorrekening van de kosten voor de certificatenverplichtingen door elektriciteitsleveranciers: <http://www.vreg.be/rapp-2013-09>.

hetgeen alleen maar aan te moedigen valt.

Deze werkwijze werd altijd door de VREG verdedigd. Het gebrek aan zichtbaarheid van de kosten voor de certificatenverplichtingen op de factuur is geen gebrek aan transparantie. Indien bij consumenten het beeld ontstaat dat de bijdragen voor groene stroom en warmte-kranchkoppeling een door de overheid opgelegde kost is, is het voor de leverancier eenvoudiger te verklaren dat deze kost (relatief) hoog is, dan ditzelfde te doen voor een (relatief) hoge energieprijs. Hoewel het op het eerste gezicht onlogisch lijkt om dit transparantieprobleem op te lossen door de kost voor de certificatenverplichtingen niet apart op de factuur te vermelden, zou deze oplossing volgens de VREG tot de meest concurrentiële situatie leiden en dus het best passen binnen de context van de geliberaliseerde energiemarkten.

3.3 Plafond doorrekening voor leveranciers

De gewogen gemiddelde verwervingskost van de certificaten, ingediend op 31 maart 2013, kan via het quotum – en voor groene stroom: rekening houdend met de B_{tot} – omgerekend worden naar een volume-afhankelijke bijdrage op de factuur. De lijst met verwervingskosten per leverancier is te vinden op het Extranet van de VREG. Voor nieuwe leveranciers – d.w.z. leveranciers die op 31 maart 2013 nog geen certificaten indienden en waarvoor aldus geen gewogen gemiddelde kost bestaat – wordt de kost bepaald als de bandingdeler ofwel € 97 per groenestroomcertificaat en € 35 per warmte-krachtcertificaat.

De geldigheid van het ex ante plafond valt niet samen met een kalenderjaar (= afnamejaar). Hierdoor lijkt het de VREG beter om het plafond in zijn rapport uit te drukken als een bedrag in euro per certificaat, in plaats van in euro per MWh. Doordat het plafond geldig is van 30 juni N tot en met 29 juni N+1, zouden er twee verschillende plafonds in € per MWh moeten gepubliceerd worden: één voor de afnames doorheen de periode 30 juni N tot en met 31 december N, en één voor de afnames doorheen de periode 1 januari N+1 tot en met 29 juni N+1. De quota (en B_{tot}) zijn immers van toepassing op de afnames gedurende een volledig kalenderjaar.

Voorbeeld:

Leverancier XYZ dient op 31 maart 2013 groenestroom- en warmte-krachtcertificaten in voor de afnames van elektriciteit doorheen 2012. Aan de hand van de ingediende certificaten berekent de VREG, uiterlijk op 30 juni 2013, de volgende gewogen gemiddelde kostprijzen:

- GSC: € 95 per ingediend certificaat
- WKC: € 31 per ingediend certificaat

Deze bedragen gelden als plafond voor de expliciete, op de factuur vermelde, bijdragen voor de certificatenverplichtingen groene stroom en warmte-kranchkoppeling, gedurende de periode tussen 30 juni 2013 tot en met uiterlijk 29 juni 2014.

Uitgedrukt in euro per MWh, bedraagt de maximale op de factuur te vermelden bijdrage gedurende de periode 30 juni 2013 tot en met 31 december 2013:

- GSC: [gemiddelde verwervingskost] x [quotumpercentage 31 maart 2014] x [B_{tot} augustus 2011 – juli 2012]
= € 95 x 0,155 x 0,8842 = **€ 13,02 per MWh**
- WKC: [gemiddelde verwervingskost] x [quotumpercentage 31 maart 2014]
= € 31 x 0,098 = **€ 3,04 per MWh**

Uitgedrukt in euro per MWh, bedraagt de maximale op de factuur te vermelden bijdrage gedurende de periode *1 januari 2014 tot en met uiterlijk 29 juni 2014*:

- GSC: [gemiddelde verwervingskost] x [quotumpercentage 31 maart 2015] x [B_{tot} augustus 2012 – juli 2013]
= € 95 x 0,168 x B_{tot}² = **€ XX,XX per MWh**
- WKC: [gemiddelde verwervingskost] x [quotumpercentage 31 maart 2015]
= € 31 x 0,105 = **€ 3,26 per MWh**

Elke leverancier kan eenvoudig zijn eigen plafonds berekenen, door in de bovenstaande formules zijn gewogen gemiddelde verwervingskost in te vullen.

3.4 Zelf indienen van certificaten door afnemers

Het is een steeds vaker voorkomende praktijk dat (veelal grote, industriële) afnemers de certificaten, die dienen te worden ingeleverd voor hun afnames, zelf produceren of aankopen. Op die manier krijgen ze meer en meer zelf controle over de prijsvoorwaarden waaraan deze certificaten in hun bezit komen.

De VREG beschouwt in de certificatedatabank enkel de leverancier als certificaatplichtige. Afnemers die zelf certificaten wensen voor te leggen dienen deze certificaten dan ook over te dragen naar de rekening van hun leverancier, die ze kan indienen bij de VREG. In ruil voor deze overdracht van certificaten staat dan dat er geen bijdrage voor groene stroom of warmte-krachtkoppeling³ wordt doorgerekend op de facturen voor deze afnames.

Met betrekking tot de overdracht van deze certificaten in de databank tussen de afnemer en de leverancier, is de VREG van mening dat deze dient te gebeuren aan een nul prijs. Immers, boekhoudkundig gebeurt deze overdracht ook niet aan de marktprijs of een andere fictieve prijs voor deze certificaten.

Op het moment dat het rapport ter berekening van de gewogen gemiddelde certificatenkosten wordt opgesteld, zal aan de leveranciers een lijst met de meest recente transacties van de ingediende certificaten worden overgemaakt. De nul prijzen zullen dan het signaal vormen dat deze transacties plaatsvonden voor de overdracht van de certificaten tussen de afnemer en de leverancier. Hierop worden deze certificaten dan ook uit de berekening van de gewogen gemiddelde kost geweerd. Bovendien wordt op deze manier – door het opgeven van een nul prijs – vermeden dat, bij de maandelijkse publicatie van de statistieken groene stroom en warmte-krachtkoppeling, de marktprijzen artificieel beïnvloed worden door het ingeven van een arbitraire waarde voor deze certificaten.

3.5 Spreiden van de reële kosten over afnemers

Door het werken met een uniforme, ex ante bepaalde gewogen gemiddelde kost per ingediend certificaat als plafond voor de toekomstige afnames, is het niet mogelijk – en niet toegestaan – om bepaalde klantensegmenten meer dan dit plafond door te rekenen als compensatie voor het minder doorrekenen aan andere segmenten.

De VREG zal controleren of de op de factuur vermelde en aangerekende kosten voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling dit gemiddelde plafond respecteren. Dit zal gebeuren door het opvragen

² Op het moment van de publicatie van deze mededeling is deze B_{tot} nog niet gekend, waardoor dit plafond voor de periode tussen 1 januari 2014 t.e.m. 30 juni 2014 nog niet kan berekend worden.

³ Hoewel de zelfindiening van warmte-krachtcertificaten decretaal niet geregeld is, is de VREG van mening dat hiervoor dezelfde werkwijze als voor groenestroomcertificaten kan worden toegepast.

van de maximaal doorgerekende bijdrage voor de certificatenverplichting. Op die manier kan ondubbelzinnig worden vastgesteld dat geen enkele afnemer een te hoge bijdrage diende te betalen. Indien echter de maximaal doorgerekende bijdrage boven het plafond ligt, zal uit bijkomend onderzoek moeten blijken in welke mate en voor wie te veel doorgerekend werd.

3.6 Transparantie over het toegepaste systeem

Het is hoe dan ook belangrijk dat de elektriciteitsleverancier aangeeft welk systeem toegepast wordt. Op die manier kan er transparantie gebracht worden, ook voor de afnemer. De kosten zullen immers voor alle leveranciers anders zijn en voor de individuele afnemer zal het ook van belang zijn in te kunnen schatten wat een toekomstige leverancierswissel voor gevolgen heeft.

4 Bevraging van de elektriciteitsleveranciers

De procedure tot het opstellen van het rapport kost en het rapport doorrekening, zal minstens volgende stappen omvatten.

- 1 Halverwege april: VREG maakt aan de op 31 maart quotumplichtige leveranciers het volgende over:
 - a. de cijfers met betrekking tot de verwervingskost van hun ingediende certificaten (gebaseerd op de gegevens in de certificatendatabank), met de vraag naar eventuele opmerkingen of aanpassingen hieromtrent, gestaafd dmv bewijsstukken;
 - b. vraag naar het doorrekeningsysteem per klantencategorie;
 - c. vraag naar werkelijk doorgerekende kost per klantencategorie.
- 2 Leveranciers antwoorden op deze vragen binnen de 4 weken;
- 3 Eind mei: VREG bezorgt een draft versie van het rapport aan de elektriciteitsleveranciers, waarbij deze inzicht krijgen in de algemene delen van het rapport en in de eigen cijfers, niet in de cijfers van hun concurrenten;
- 4 Periode van 2 weken (tot half juni) waarin de elektriciteitsleveranciers kunnen reageren en bijkomende cijfergegevens en bijhorende bewijsstukken kunnen overmaken aan de VREG;
- 5 Opmaak van de finale versie van het rapport (voorlaatste week van juni), dat overgemaakt wordt aan de elektriciteitsleveranciers met eventuele motivatie over de wijze waarop met hun input uit de consultatiefase omgegaan werd;
- 6 1 week na overmaken van het rapport aan de elektriciteitsleveranciers wordt het aan de minister bezorgd (eind juni) en uiterlijk op 30 juni wordt het gepubliceerd op de website van de VREG.

Deze procedure moet de elektriciteitsleveranciers de garantie geven dat zij hun argumenten en onderbouwde cijfers kunnen inbrengen in de fase van het bepalen van de kosten per certificaat enerzijds en dat zij anderzijds niet geconfronteerd worden met het cijfer van toepassing op hun bedrijf via de pers, maar dat ze zich integraal adequaat kunnen voorbereiden wat hun communicatie betreft.

5 Controle

De VREG zal bij de controle van de doorrekening van de kosten groene stroom en warmte-krachtkoppeling kijken naar het systeem dat de leverancier hanteert voor de doorrekening. De VREG baseert zich hiervoor op de informatie die leveranciers hebben overgemaakt bij de opmaak van beide rapporten. Bij vragen hierover van afnemers zal de VREG dus nagaan of voor deze afnemer het systeem correct is toegepast.

Het is ten allen tijd mogelijk dat de VREG een steekproefsgewijze controle uitvoert op de uitgezonden facturen van de leverancier, om te controleren of aan individuele afnemers geen te hoge bijdragen voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling werden doorgerekend.